

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a - Képes Világlap - pal együtt egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JOZSEF
ÜGYVED

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája.

Földre szállott az Ige,

a megtestesült, az emberi testet öltött, a kit nem a föld hatalmasai, hanem az örök bölcsesség, az örök igazság, az örök Isten ígért meg ezredévek előtt, mondván: elküldöm nektek a világ megváltóját, a Messiást, a ki békét, szeretet vizet közölte, megtanítván benneteket az igaz béke és szeretetre.

Földre szállott az Ige! Betlehemben, egy rozzant istállóban, jászokban, rongyok között, szegényen. Az angyalokon és a millió csillagokon kívül csak néhány szegény pásztorember volt jelen e magasztos pillanatban. Ezeknek a szegény, de tiszta romlatlan szívű embereknek engedtetett meg, csak ezek hallhatták az angyali karok énekét: «Dicsőség Istennek, béke az embernek.»

Kétezer év dőlt az enyészet ölébe e magasztos pillanat óta.

Kétezer év! Mily sok veszélyt, bűnt, bajt szerencsétlenséget takar mohos leplel e kétezer év. Hány ország, hány nemzet nyögött rabláncra fűzve, rabigába? S miért!? Mert az emberek nem tanulták meg a Messiástól az igaz békét és szeretetet, hódoltak a hatalom, hódítás, a felebaráti szeretetlenség ördögi szellemének mind a mai napig.

A keresztény világ ünnepet ül, a Messiás születésének ünnepét üli. Mily eltérő a ma ünnepe a betlehemitől. Akkor csak az angyalok karának Istent dicsőítő zsolozsmája hangzott át a világon s ma északról délig, keletről nyugatig az ágyuk dörgése hallszik, hirdeti a mai modern világ békéjét!

Vissza, vissza a Messiás égből hozott béke és szeretetének tanához, csak azzal tehetjük nagygyá és hatalmassá a népek és nemzetek hazáit, nagygyá, hatalmassá és boldogokká a népek és nemzeteket.

Földre szállott Ige! Szállj meg a lelkeket, önts beléjük a Te békéd és szeretetedet.

M. I.

A kászonházi tanító.

— Irta: **Sebők Zsigmond.** —

— Ma eljönnek a szomszéd tanítók, — mondotta a házigazdám, aki egy alföldi nagy tanyai területen öntözgette a tudomány szerény plántáját.

— Kik jönnek?

— Az ásothalmi, a feketeháti meg a kászonházi.

Már nem tudom, nevenapja volt-e házigazdám, vagy egyéb ünnepi alkalmatosságot adott titulust a vendéglátásra.

— Messziről jönnek? — kérdeztem.

— No, az ásothalmi nem. Az, ha jól lépeget, tíz órákor indulhat, hogy ebédre itt legyen. A feketeházi is megérkezik idején, ha mindjárt utnak ered, a mint letette a bögrét, melyből a reggeli tarhóját kanalazta. Hanem a kászonházi! Annak ugyan meg kell hajszolnia az apostolok lovait. Annak már hajnalban kell inditnia.

Az a hely, ahová a vendéget várták, tanyai iskola volt. Egyszerű zsindeyes ház, előtte feszület, meg harangláb. Vasárnap volt, hát mély csend borult az iskolára. No, ilyenkor hétköznap sem éppen hangos, mert a mezei munka idején otthon fogják a gyereket. Most vasárnap, mintha minden aludnék a pusztán. A homokos ut érintetlen szűz folyó gyanánt fehérlett s a buczkai szőlőből elhagyatottan sötétlett ide váza a csőszállványnak. Nem hallatszott egyéb a nyárfalevelek fölfölzuduló zörgésénél, mikor a kósza szélben

egyszerre úgy megindultak, mintha világgá akarnának repülni.

Nem sokkal dél előtt kiállt a házigazdám a liceum-sövény elé és beárnyékozván kezével a szemét, székelt a laposságon:

— Jönnek már, mondotta.

Csakúgyan érkeztek. Három felől. Az egyik keletről, a másik nyugatról, a harmadik valahonnan délről. Hanem én meg nem látom őket, ha a gazdám nem figyelmeztet rájuk.

— Látja, ott, a hármassal jegenyénél azt a vékony árnyékot? Olyan, mintha lebegne a levegőben, vagy mintha apró fehér felhőcskében járna. Az az ásothalmi kollega. Az a fehérség alatta a kamáslija. Arra délről a feketeháti ballag. Ott, az a mozgó kis szürke gomba! Csupa fej, azaz paraplé, mert az a parapléval sétál. No ezek már közel járnak. Hanem ott nyugaton, szinte az éghajlatnál, csak egy kis fekete pont látszik. Az is ember. Azaz, hogy nem éppen ember, (tette hozzá kesernyés tréfával) csak tanyai tanító. Az a szegény kászonházi. Hát annak van még egy kis sétája idáig.

Az ásothalmi tanító lassankint megnőtt, az árnyék testé sűrűsödött és látni lehetett, hogy mint gázolja a homokot. Hosszu lépéssel, jókedvűen. A kalapja is félre volt csapva. A mint egy-egy tanya mellett elhaladt, úgy tetszett, hogy valami láthatatlan ellenséggel hadakozik. Hosszu botot körben forgatott maga körül. Olykor le is guggolt, aztán hirtelen fölemelkedett, mintha ugrásra készülne. Nyilván ijesztgetett valamit.

— Hehe — nevetett a házigazdám —

bajban az atyafi. A tanyai kutyák pályáznak a kamáslijára.

Amint közelebb ért, hallani lehetett a kutyák csaholását. Egyik tanya ebtársadalma a másiknak adta át az embert. Három-négy elnyuladozó árnyék kísérte a tanya széléig, a hol már hivatalos komolysággal várta a szomszéd tanya csaholó népsége. Így közeledett folytonos zenebona közt, akár valami potentát. Csak éppen hogy kutyaugatás kísérte, mozsárdörgés helyett.

— Ép-e még az ikród? — kiálltotta elébe a házigazdám.

— Csaknem ép, — felelte vissza vigan az érkező. — Csiba te! (Az utóbbi felszólítás a mi komondorunknak szólt, mely szintén élénken érdeklődött a botrányt okozó lábszárvédő iránt.)

Kicsi arcú, fekete bajszú, sovány fiatal ember volt. Az Ádám-csutkájára — a mint mondani szokták — kulacsot lehetett volna akasztani. Hanem gavallérosan öltözködött. A kis, kackiás kabátja alig ért a háta közepén túl és a kockás nyakkendője óriási csokorba volt kötve. A cipőjéről elegáns mozdulattal levette a homokot, — hogy a következőben még vastagabban ellepje.

— Van-e kártya? — kérdezte.

— Van.

— Hát savanyuvíz?

— Az is akad.

— Hát a tekintetes asszony hol van?

— Kicsoda te? — csodálkozott a házigazdám, a ki legényember volt. Öreg legény

Előfizetési felhívás.

Közel vagyunk az újévhez, közel ahhoz, hogy lapunk a negyedik évfolyamába lépjen.

Három éve indult meg a Kunszentmártoni Ujság, három éve teljesíti kötelességét a közügyek terén, három éve látogat be minden vasárnap előfizetőink kapuján, hogy a község, a járás, a vármegye ügyeiről, a megtörtént dolgokról értesítse a közönséget.

Hosszu idő a három év. Eleinte a kezdet nehézségével küzdöttünk, bizalmatlanok voltak az emberek irántunk, de a bizalmatlanság szünni kezdett, a Kunszentmártoni Ujságnak ma már nagy olvasó közönsége van és szinte pótolhatatlan a tiszai alsójárásban.

Hogy lapunk terjed szélesebb és szélesebb körben, azt egyedül annak köszönheti, hogy hű maradt programjához és iparkodott beváltani az olvasóknak tett ígérését.

A Kunszentmártoni Ujság a tiszai alsójárás érdekében indult meg. Pártokat soha sem tekintett, küzdött a polgárok igazaiért, ostromozta a bünt, megdicsérte az erényt és sikra szállt azokért az üdvös dolgokért, melyek a községek polgárait boldogítják.

Őrei voltunk a közügynek. Irányítani iparkodtunk a közügyet. Hozzászóltunk minden fontosabb kérdéshez és nem egy üdvös dolognak volt a Kunszentmártoni Ujság a kezdeményezője. És ami megvalósult abban nagy része van lapunk lelkes agitációjának, mely sohasem nézte a magánérdekeket, hanem a közt, a polgárok boldogulását tartotta szem előtt.

A Kunszentmártoni Ujság nem személyeskedett soha. Az emberek egymás iránti harcával nem törődött, hanem a köznek szolgált.

Programmunkat az utolsó betűig megtartottuk. Teljes pártatlanság, használni Kunszentmárton és a járás lakosainak, a személyeskedést kerülni, küzdeni az üdvös, hasznos dolgokért, ostromozni a bünt, sikra szállni a az erényért és bő tudósításban hozni a megtörtént eseményeket, — ezek voltak, miket lapunk első számában megígértünk.

Nem sokára be köszönt az új év, új előfizetés nyílik lapunkra.

Nem ígérünk mást, új programot nem állítunk fel, csak azt, hogy olyanok maradunk, mint eddig voltunk. A Kunszentmártoni Ujság követi régi irányát, ezután is Kunszentmárton és a tiszai alsójárás érdekeiért harcol.

Azonban szükségünk van a közönség lelkes támogatására is. Szükségünk van előfizetőkre, hogy a Kunszentmártoni Ujság fennmaradjon és teljesítse nemes hivatását.

A Kunszentmártoni Ujság előfizetési ára oly csekély, hogy azt a legszegényebb ember is megrendelheti. Minél több az előfizető, annál nagyobb és dusabb terjedelemmel jelenhetünk meg.

A szerkesztőség.

Az új adótörvények.

Közlő: Nagy Zoltán.

A jövedelemadó.

Az adókievítő bizottság 7 rendes és 6 póttagból áll. Az elnököt s a bizottság 2 rendes s 2 póttagját a pénzügyigazgatóság javaslatára a pénzügyminiszter, 2 rendes és 2 póttagját a mezőgazdasággal foglalkozók vagy a háztulajdonosok közül az alispán nevezi ki, 2 rendes és 2 póttagját pedig a keresk. és iparkamara választja. Az adóösszeirő bizottsági tagság és elnökség, illetőleg a községi jegyzői tisztség s adókievítő bizottsági tagság nem összeférhetetlen. Annál sajtáságosabbnak kell tartanunk, hogy míg az adó-

összeirő bizottsági tagsági vagy elnöki tisztséget, amely nagy munkával, nagy felelősséggel jár, de díjazással összekötve nincsen, formálisan rákényszerítik a jegyzőkre, de a kevesebb munkával, tisztességes napidíjjal összekötött adókievítő bizottsági tagsági állások betöltésénél mellőzik a pénzügyigazgatóságok a jegyzőket, akik pedig, különösen az adóügyi jegyzők s pláne a kivető bizottságok székhelyén egyenesen predesztinálva vannak ezekre a tisztségekre, amelyeknek náluknál jobban senki sem felelhet meg.

A bizottságok működése a régi marad. Elnökök az eddigi 8 korona helyett 10 korona napidíjat kap, a tagok az eddigi 6 korona helyett 8 koronát. Új dolog, hogy abban az esetben, ha a bizottság magasabb adót akar kivetni a javaslatba hozott összegnél, a felet tárgyalásra be kell idézni. A bizottság könyvvizsgálatot is rendelhet el, ha a fél azt maga felajánlotta, vagy a bemutatott nyereség- veszteségszámla aggályos. Ha a tárgyalás alkalmával a jelenlevő fél vagy a kincstári előadó nem jelent be felelősséget, nem is felelősséget. Előbb a fél köteles nyilatkozni.

Az adófelszámolási bizottság szervezete és működése a régi marad. Tárgyalásaira a felet is be kell idézni, ha az kívánja azt s akkor is, ha az adót emelni akarják. Az adófelszámolási bizottság ugyanazokban az esetekben rendelheti el a könyvvizsgálatot, mint az adókievítő bizottság.

Az adófelszámolási bizottság határozatait ellen akár a kincstári előadó, akár a fél részéről panasznak csak precízított esetekben van helye.

Az adókötelezettség annak a hónapnak végével szűnik meg, a melyben az adóköteles foglalkozás megszűnik.

Azok, akik 7000 koronát meghaladó szolgálati illetményt élveznek, jövedelemadó pótlékot is fizetnek.

A szolgálati viszonyból kifolyó jövedelem után kivetett jövedelemadó után orsz. betegp. pótdadó, községi adó, megyei pótdadó is fizetendő, szóval a jövedelemadónak ez a része törzsadó. Egyébként a jövedelemadó után semmiféle további pótlék nem vehető ki. A törvényhatóságok, községek és nyilv. számadású vállalatok alkalmazottainak a szolg. viszonyból eredő közadótartozását a törvényhatósági alkalmazottaknál havi, a többieknél negyedévi részletekben a fizető pénztár köteles levonni és beszolgáltatni.

— A tekintetes asszony. Csak megházasodtál, amióta nem láttalak?

— Volt eszembe. Ki temetkezne el ide hozzám a homokba?

A ásothalmi tanító kárvallottan nézett a fehér kamáslijára. Azt bizony ezután is csak a tanyai ebek fogják méltányolni.

— Mit csináljak én ebben a sivatagban, ha egyitek sem házasodik meg? — dohogott. Aztán kissé megvigasztalódott hangon tette hozzá: Hát elengedem az asszonyt, hanem lássuk az ebédet!

— Mindjárt itt lesz a többi is. Amott jön már Gábor a Fehérhátról, meg Radnyai Kászonházáról.

Hát jöttek. Egyszer csak megszólal egy hang a sövény mellett:

— Dicsértessék!

Ott állott a szürke paraplé alatt a feketeháti tanító. Kis, köpcös ember. Ragyavert, borzodás arc. Elhanyagolt öltözet. Homlokán mint valami koszoru csillog az izzadság gyöngye. Liheg.

— Van-e savanyuvíz? — Kérdezte levegőért kapkodva.

— Van.

— Hát kártya?

— Akad az is.

— Azért. Aztán visszahoztam a könyvet is. A lányom küldi. Már elolvasta.

Rongyos táblájú könyvet vett ki a zsebéből és átadta a házi gazdának. Degré Alajosnak valamikor az ötvenes években megjelent regénye volt.

A ház előtt, az árnyékban, kis asztal

volt meg szék. A köpcös alak letelepedett a székre és ott zihált egy darabig. Szemét végigjártatta rajtuk és valami fény csillant meg benne.

Csak hogy megint emberek közt vagyok! — morogta. — Három hónapja nem láttam intelligens embert a lányomon kívül. A lányom pedig . . .

Legyintett a kezével.

— Hát persze, hogy elkeseredik szegény. Persze, hogy a nyakamon kívül. Ki is koptatná a cipőjét a szegény tanyai tanító háza körül? János öcsém se mutogatja a kamásliját nálunk.

János öcsém hirtelen lesütötte a szemét és szemérmesen igyekezett eltüntetni a kacér lábszárvédőit.

— Oh, kedves bátyám, én oly gyakorlatlan vagyok hölgytárságban, — rebegte — aztán sok a dolgom . . . tudja, a kötelességtudó pedagógus . . .

A feketeháti nagyot nevetett.

— Jól van, jól van, öcsém. Igazad van. Bár én se sétáltattam volna a kamáslimat a lányos házak körül annó valamikor.

Éppen az ebédhez ültünk, mikor szinte észrevétlenül belépett a kászonházi tanító. Szelid arcú, alázatos ember. Poros volt és bizonyosan fáradt (mert hiszen hajnal óta talpon volt), de nem nagyon látszott rajta. Inkább elevennek, fölindultnak és szinte boldognak tetszett.

— Hálás vagyok, tisztelt kolléga — mondta a házigazdának — hogy szives

volt meghívni e nagyrabecsült vendégkoszorbába. Ez életemnek a legszebb emléke leend.

Láttnivaló volt, hogy a kászonházi tanító cikornyásan szeretett beszélni. Egészen az ötvenes-hatvanas évek stílusában. Hogy jobban szemügyre vettem, láttam, hogy minden olyan ösdi, szinte penészesen avult volt benne; az arca, a viselkedése, a hangja. Pedig nem volt éppen öreg ember. Ugy az ötvenen tut árhatott néhány évvel. De, úgy látszik, ott, az ő pusztai iskolájában, abban a nagy egyedüliségben megrekedt az ifjúkori olvasmányainál és azokhoz idomult a lelke és a külseje is.

— Mindenkor örömmel látjuk, Radnyai bácsi, — mondotta a házigazdám. — Üljön csak ide mellém. Ide ni! Ide, ide!

A kászonházi tanító ugyanis mindenáron az asztal végére akart telepedni és csak karhatalommal lehetett a korát megillető helyre hurcolni. Egyre mentetőzött:

— De kérem, tisztelt kolléga, nagyon is tudatában vagyok én csekély szerénységemnek. Oh, oh, hiszen én a népnevelői karnak a legérdemtelenebb tagja vagyok . . . a legelmaradtabb tagja . . . míg önök . . .

Mikor végre leültették, feszesen és szinte mozdulatlanul ült helyén. Csak éppen, hogy a kezét nyújtotta ki, mikor a táblából vett, amire különben legalább is kétszer kellett nekibátorítani. Akkor is a legkisebb és legkevésbé kívánatos falathoz nyúlt. Nagyon keveset evett. Hanem a szeme mégis oly megelégedett, szinte jóllakottan boldog

Jogukban áll a községeknek azokat a községi lakosokat, akik 18 évüket már betöltötték s állami adót nem fizetnek, egy átlag napszám erejéig községi adóval megterhelni.

Azért vagyunk emberek,

hogy egymást ne csak szeressük, hanem gyűljük is. A gyűlölet talán jobban megterem az emberi szívből, mint a szeretet és ha oda befészkeljük magát, az olyan hatalmas válik, hogy azt onnan kiirtani lehetetlen.

Rendesen csekély dolgokból keletkezik a gyűlölet, — mondhatni semmiből. Az egyik ember görbe szemmel néz a másikra, — kész a gyűlölet. Egy kőszá hir, egy megfontolatlan szó oly gyűlöletet támaszt némely emberben, hogy képes kést rántani vélt ellenségére, kit azelőtt szeretett. Egyik ember szebb, jobb derékabb, mint a másik, egyik szorgalmasabb, igyekezőbb, egyiknek minden tette sikerül, a fillérből koronát csinál, meggazdagszik, míg a másik hiába dolgozik, nem sikerül neki semmi, amije van, az is eluszik, koldus botra jut. Mindez a gyűlölet forrása, mely ha megindul, lavinaként halad előre, zuz, rombol és összedönt mindent, mi útjába akad.

Régen hallom már, hogy Kunszentmárton és Tiszaföldvár annyira gyűlölnek egymást, hogy képesek volnának egymásra készel rohanni és egymást kiirtani a föld színéről. És vajon miért? Miért e nagy harag, gyűlölet a két szomszéd között?

Ki tudna erre választ adni! Azt hiszem senki. A kunszentmártoniak azt hiszik, hogy a földváriak a legnagyobb ellenségei; viszont a földváriak megmarnéznak esküdni, hogy ami rossz csak éri őket, az mind a kunszentmártoniaktól jön. Ugy félnek, úgy idegenkednek egymástól, mint ördög a tömjéntől. Beleheccelik magukat abba, hogy nem a szerbtől, munkától kell félni, azok jóbarátok, hanem félni kell a kunszentmártoninak a földváritól, a földvárinak a kunszentmártoni embertől. Valóságos mumusnak tartják egymást. Csak azt kell mondani a földvári embernek, hogy ezt, vagy azt meg kell csinálni, mert Kunszentmárton azt megakarja csinálni, a földvári a legnagyobb áldozattól sem riad vissza, csak hogy lefőzze szomszédját. De így van ez Kunszentmártonban is.

Nagy a gyűlölet a két község között

volt, mintha nem is a madarászi tanyai iskola, hanem valami hercegi palota asztalánál takmároznék.

— Mikor volt a városban Radnyai bácsi? — kérdezte a házigazdám.

— Öt éve nem voltam, könyörgöm, öt éve — felelt.

— Az ugyan nagy idő. Nem kíváncsított oda?

— Oh, dehogyan nem. Mindig vágyódtam a kultúra empóriumába, de én ott már oly idegenül érzem magamat . . . azok a magas kőpaloták elszorítják az ilyen egyszerű keblet . . . Ezzel harminc éve oktatom a zsenge nemzedéket a puszta, elszoktam a nagyvárosi forgatagból. És a gyerek miatt sem mehetnék.

— Hát nem tért vissza az asszony magához?

— Ne . . . könyörgöm. Nem . . . Hivtam gyakran, de nem jött . . . És nem is vádolómiatta.

A kásonházi tanító mellét áruló sóhaj emelgette. De ezt a fölindulást egy szerény mosollyal igyekezett elpalástolni.

— Hogy is érezte volna magát jól odakünn, elzárva a társadalom éltető világától, — szölt. — Hiszen, könyörgöm, milyen boldog voltam ma én is, mikor végre, két év óta most először, ismét tanult emberek közé siettem! Az egész uton azt isméttem magamban: Értem Vicát, értem Vicát, igaza volt Vicának!

— Két esztendeje nem látott kaputos embert Radnyai bácsi?

anélkül, hogy tudná bármelyik a gyűlölet, harag igazi, való okát.

Volt legutóbb Tiszaföldváron egy műkedvelői előadás. Előadták, milyen lesz Tiszaföldvár 20 év múlva. Szép, modern város fejlődött a sáros községből, van villanyvilágítása, villanyvonata, utcái aszfaltosak, szép színházat építettek, díszes sugárutak és sétateretek teszik változatossá a várost. A földszintes ház olyan ritka, mint a fehér holló. Itt van a vármegye székhelye, van járásbíróház, törvényszék, kir. tábla. Van egyeteme négy fakultással. Nagy ünnepélyt ül a város. Ujjászületésének 50 éves fordulóját. Az egész ország üdvözli Tiszaföldvárt, a legkisebb falu sem maradt el, hogy üdvözletét ne tolmácsolja neki ezen a nagy napon, csak egyedül — Kunszentmárton.

Harsogó kacaj, nevetés, taps fogadta a konferencia ezt a kijelentését. Olyan jól esett ez a mondas a jámbor földváriaknak, mintha hájjal kengették volna a hátukat. Mintha hallanám, hogy eszi a fene Kunszentmárton, hogy irigykedik most Tiszaföldvárra, hogy ez ilyen szép, hatalmas várossá fejlődött.

Hiztak is ekkor az emberek. Olyan jól esett nekik a gyűlölet ellenségén nevetni. Mi nem irigyeljük a földváriaktól a nevetést, legyen benne részük minden héten, csupán csak azt vagyunk bátrak előadni, hogy kár nevetni egy városra, mely Tiszaföldvárra soha sem haragudott, fejlődését soha sem irigyelte és soha eszeágában nem volt küzdeni az ellen, hogy e község a modern városok közé küzdje fel magát.

Vannak az életben emberek, kik készakarva hintik szét a gyűlölet magjait, hogy béke, szeretet ne legyen, hanem az átkos gyűlölet, harag, irigység uralkodjék a világban. A két községnek egymás iránti gyűlöletét is csak egyesek szitják. A nép mit sem tud a gyűlöletről. A két község népe oly szívélyesen érintkezik egymással, mint a testvérek. Nincs szó közöttük haragról, nem szidják egymást és örülnek az egymás boldogulásának. A vallási különbség sem akadály a érintkezésnek. Nem kérdezik egymástól, milyen vallásu vagy, csupán csak azt nézik, hogy becsületes-e az illető.

Nagy kár tehát e derék két község között a gyűlöletet szítani. Kár őket elleségek tenni. Hiszen a lakosok nap-mint nap érintkeznek egymással, egymásra vannak utalva — és tudni sem akarnak arról a ma-

gas politikáról, mely kés hegyig akarja vinni a harcot a két község között.

A gyűlölet gyorsan terjed, — vigyázzunk, hogy általános ne legyen. A két község békekességben épüget meg lehet, mint gyűlöletben annál is inkább, mert egyik sem tudja, hogy miért haragszik a másikra.

Ne legyünk önzők! Adjuk meg mindenkinek azt, ami megilleti. Ne veszekedjünk a kis dolgokon, hiszen akkor a nagyra nem marad erőnk. A járás culturalis, gazdasági ügyekben lassan halad előre, mert Kunszentmárton és Tiszaföldvár mindig szembe állnak egymással. Milyen sokat lehetne pedig alkotni, ha összetartanának. Minderít kilehetne vinni, ha egymást támogatnák. És ez nem lehetetlen. Ez kivihető, csak egy kis jóakarat kell hozzá.

Most még borus az ég, nagy a gyűlölet, valamikor talán az is kitisztul, a gyűlölet elenyészik és az áldásos béke út tanyát közöttünk. Rajtunk nem mulik. Mi szívesen fogadjuk a felénk nyuló földvári jobbot és azt melegen megszorítjuk.

A főszolgabíróház és a vasut kérdést is milyen szépen rendbe tudnánk hozni. Hiszen, ha nem haragszunk egymásra, kész hamar az egyetértés.

És hiszem, hogy ez az egyetértés már közel van. És ha meglesz, akkor Kunszentmártonnak és Tiszaföldvárnak is megvirradt.

Községi közgyűlés.

Kunszentmárton község képviselőtestülete 1912. évi december hó 16-án, hétfőn délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott.

Az érdeklődés nagy volt a közgyűlés iránt, a városatyák már a gyűlés előtt élénken társalogtak a folyosón és mire a főbíró megválasztotta a csemetyűt, vagy 40 képviselő tolongott be az ajtón, hogy helyét elfoglalja. Ritkaságba megy ilyen népes közgyűlés. Szinte csodálkozik az olvasó, hogy milyen ügy lehetett a tárgysorozaton, hogy képviselőink annyira fontosnak tartották a megjelenést. Bizony, bizony, pénzről volt szó, a közpénzek elhelyezéséről. Ha végig néztünk a teremben, hát látjuk, hogy ott ül az egyik takaréki igazgató vérszes arccal, körülötte igazgatóságának és felügyelő bizott-

Aztán egyszerre megrázkódott. Kivette az óráját és hirtelen fölkel.

— Már megyek, — mondotta.

— Ugyan már, Radnyai bácsi! — szölt a házigazdám. — Hiszen alig egy órája, hogy érkezett.

— Nem, nem. Már mindjárt két órája. Éjfél sem vergődöm haza, ha nem indulok. A gyerek is nyugtalanokodnék. Boesánatot kérek, hogy megbontom e kedves társas kört.

Oly szerényen távozott, mint jött. Néhányszor még emlegette „a keblében lánghalát”, aztán nekiindult a napfényben szikrázó homoki utnak.

Benn a szobában tovább folyt a játék. Olykor emlegették:

— No, most már valahol a Nesztürj-hegynél vagy Levelsnél ballaghat a Radnyai bácsi!

Uzsonna táján elbucsuzott a feketeháti tanító is, míg az ásothalmi estig koccintgatott velünk. Most már ketten találhatták, hogy merre járhat a kásonházi vagy a feketeháti kolléga, a ki nem sajnálta a hosszú utat, hogy kaputok közt töltsön néhány rövid órát.

Azután utra kelt az ásothalmi is. És a pusztára ráborult az est homálya, melyet csak könnyű ezüstpermeteg gyanánt derített föl a hold világa. Valahol tűz világolt, melynek pirosuló udvarán biborszinű kőbor hajócska gyanánt uszott át valami gém vagy gólya.

— Bizony, két esztendőnél régebb ideje. Nem Vica a hibás, hanem én, mert nem is ifjú fővel, hajótörött életemhez láncoltam őt.

— A gyerek állapota nem javul? — kérdezte a házigazdám.

— Nem, könyörgöm. Szegényke most is csak úgy fekszik az ágyban, mint mindig ama régmúlt, szivrendítő nap óta, midőn lezuhant a fáról.

— Tud, tud, de csak én értem meg a szavát. És okból sem hagyhatom magára. Ma is csak azért távoztam el kórágya mellől, mert ő maga is unszolt rája . . . és mert olthatatlan vágy vonzott e fenkölt szellemű körbe.

A fenkölt szellemű körben ugyan alig hallatszott egyéb e kurta mondatoknál: „Told közelebb a savanyuvizes üveget”, „No, még ebből a rétesből”. „Ej, nincs az a szénás szekér, a mire még egy villával föl nem fér”, de a kásonházi tanító úgy hallgatta, mintha valami ritka zene lenne. Ugy láttam, hogy nem is a szavakra figyel, hanem a hangra, arra a hajlékonyabb, kifejezőbb, lágyabb hangra, melytől tanyai népe közt annyira elszokott. Mely visszavarázsolta a premarandia padjai közé. Mely ugy respest körülötte, mintha a fiatalságát hozná vissza szárnyain. És mintha valami olvadozna a szívében. Valami elrejtőzött, rég nem érintett érzés. A barátságának oly sokáig tárgyaltan érzése.

Az ebéd végével a társaság kártyához ült. A kásonházi tanító azonban nem. Csak nézte a kártyázókat magafeledten, elmerülten.

ságának harcra kész embere valami tizen. A másik bank alig képviseltette magát, úgy látszik tudta azt, aminek történnie kell.

Gyorsan ment minden. Alig telt el tíz perc, eljutottunk a pénzekhez. Itt volt egy kis izgalom. De az is elmúlt. Minden maradt a régi, sőt annyira gavallér volt a képviselőtestület, hogy a mai drága világban megelégedett 5 százalékkal a közpénzek után, holott 5 és 1/2 százalékot bármely bank szívesen fizet.

Elmúlt az izgalom. A bankosok elvonultak és a határoló tárgyakat alig tíz ember hallgatta referálni isteni félelemben.

Tudósításunk a következő.

Főjegyző elparentálja a legutóbb elhalt Tóth János képviselőt és Kiss S. Antal tb. tanácsost és indítványozza, hogy a képviselőtestület részvétét jegyzőkönyvbe iktassa és Kiss S. Antal özvegyének férje elhalálása alkalmából a szegények részére adott 20 korona adományért fejezze ki köszönetét. — Egyhangulag elfogadják.

A december havi pénztárvizsgálati jegyzőkönyvet és az 1911 évi számadásokat jóváhagyó vármegyei határozatot a képviselőtestület tudomásul vette.

Gaal József rendőrbiztos az általános fizetésrendezés alkalmával fizetésemelést nem kapott és ezért a szabályrendeletet megfélebbezte a vármegyéhez, mely utasította a képviselőtestületet, hogy hozzon újabb határozatot. A képviselőtestület Gaal Józsefnek 1900 től kezdve 200 kor. korpótléket szavazott meg.

A közpénzek és árvtári tömegek ezután is abban a takarékpénztárban maradnak, hová elhelyezték. A betét utáni kamatlatat sem emelte a képviselőtestület, hanem meghagyta a régi 5 százalékot, holott az előadó főjegyző 5 és fél százalékot indítványozott a betétek után.

Nagy Zoltán adóügyi jegyző újabb két heti szabadságot kapott, mert betegsége miatt hivatalát elfoglalni nem képes.

Utcaszabályozási, segély iránti kérvényeket tárgyalt ezután a képviselőtestület.

Új Messiást várok!

Való lett az álom: Test az örök Eszme.
Meváltó született a kis Betlehembe.
Leszállott a földre a nagy Isten-Ember,
Akinek szavára elsimul a tenger,
Feltámad a halott, meggyógyul a beteg,
Akit mindenki bánt, pedig mindent szeret.
— Isten vagy. Imádlak, Te dicső, Te áldott!
Bocsáss meg! én mégis új Messiást várok!

Ujat, aki nem jön glóriába-fénybe,
Mégis millió vár elfövetelére;
Millió, e honnak viharvert magyarja.
Rajta török meg a zsarnokság hatalma.
...Bölcs vagy te Krisztusom, belátsz a lelkembe,
Látod, ősi buval csordulásig telve...
— Isten vagy. Szeretlek, Te dicső, Te áldott!
Irgalmazz! én mégis új Messiást várok!

Agyvelőm tagadja, állítja a szívem:
Eljő, megfogamzott az idő méhében.
Jön egy új megváltó, nem Isten csak, ember.
Aki küzd a jogért, küzd és győzelmet nyer!
Vétek tán e sejtés? — kárhozatba döntő!
Kárhozzak, csak jöjjön az a szent jövőendő!
— Isten vagy, Jézusom, Te dicső, Te áldott!
Kegyelmezz! én mégis új Messiást várok!

Az lesz a karácsony, az igaz karácsony,
Zsoltár zeng, örömtűz lobog száz oltáron!
Szent neved e boldog, feltámadt nép zengi,
Magyar lesz itt minden, ő és labanc senki!
Aki ezt elhossa, ezer áldás rája,
Az a várt Messiás, fajom Messiása!
— Isten vagy Krisztusom, Te dicső, Te áldott!
Küldd ez új Meváltót! Támassz új világot!

Mezey Lajos.

Hirek.

Kunszentmárton, december 22.

A király álma.

— Karácsonyi legenda. —

Álmodott a király. Álma oly szép volt. Messze benyult gyermekkorába. Az álom tündére elvitte lelkét régi gyermekkorába mikor még örülni tudott a karácsonyfának.

Az álom tündére ezt susogta a fülébe:

— Azt, amit Te a karácsonyfa alatt éreztél, népeknek és seregeknek ura, hatalmas földi nagyság, — azt az érzést nagy országodban millió gyermek érezi évente. Gondolj erre.

És álmában mosolygott a király. Ajka lágyan susogta e szavakat.

— Millió gyermek örül országomban a karácsonyfának. És öröme oly igaz és teljes, a milyen. Áldassék a Te neved Jézus.

Az álomnak ez a tündére elrepült. Szárnya susogását sem lehetett hallani.

És jött a másik. Ennek már nem volt mosolygós az arca, gyászfátyolhoz hasonló volt a szárnya, komor a tekintete. Álmában a király vonaglott, mit akar a sötét, gyászt hozó égi látogató.

Ez pedig azt susogta a fülébe:

— Felnyitom a szemedet és láss.

Kietlen tájékon kalandozott álmában a király. Vad pusztulás volt mindenfelé. A termő talajt nem szántotta föl senki, azon csak kutyakoró és szerb tövis burjánzott. Néptelen a tájék, csak vadkeselyük raja szállt a szanaszét fekvő emberi hullákra és vad károgaással lakmározott belőle.

Az álom komor tündére tovább vitte a király álmódzó lelkét.

Véres csata folyt, szünetlen szólt az ágyu és a géppuska, az emberek úgy hulltak a gyilkos tűzben, mint ahogy az érett kalász lehull az éles kasza után. Ahol az ütközet szünőben volt, ott hialra sebzett emberek kegyetlen fájdalommal hallatszott a sötét éjszakában. Átok azokra, akik munkás életüknek végét vetették. Átok azokra akik özvegyt tettek a hitvest és árvákká a kenyeret kérő gyerekeket. Átok azokra, akik a háboru borzalmaival kitalálták.

Átok azokra, akik szították a háboru tüzet anélkül, hogy mindent elkövettek volna, hogy a béke galambja száll-dosson karácsonynak fehér éjszakáján.

És mikor az álom tündére így megkínította az álmában vonagló és nehezen sohajtozó királyt, fekete suhogó szárnyával elrepült a föld hatalmas urától, — mire fölébredt a király.

Kitörölte a szemét és azonnal a csengetyű után nyult.

Az álmait leső komornyikok raja rontott be a királyhoz, a Fölségnek magas parancsait várva. És a király külügyminiszterét hívatta, a ki hamarosan meg is érkezett a palotába.

— Gondoskodjék minden erővel arról, hogy haragvó idegen népekkel minden ellentétünk karácsonyra elmúljon. Azt akarom, mondotta a király, hogy karácsonyra ne legyenek aggódó anyák, hitvesükért sóvárgó asszonyok.

Azt akarom, hogy országomban az a millió gyerek, a ki a Jézuskát várja, a szent estén, boldog mosollyal oda járulhasson a fenyőgalyas karácsonyfa gyertyáihoz és örüljön Jézus születésének. Hasson át mindenkit a karácsony-nak szent hangulata. Hiszen noha fejemet régóta beüzüstözte az idő, — úgy érzem, hogy igazán csak a karácsonyfa alatt voltam ember, noha még gyerek voltam. Mert a karácsony estén a lelkemet előntő öröm volt, — visszagondolva egész életemre, — a legtisztább, a legigazibb boldogságom.

... Hej, ha sok király álmodná meg ezt a napokban, hogy millió sziv-ről eloszolják a jövő sötét gondja, mélységes aggodalma.

Hogy lenne az emberiségnek ebben az évben is boldog karácsonya.

— **Lapunk előfizetőinek,** olvasóinak és munkatársainak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

— **Az egri érsek palliuma.** Szmr-csányi Lajos egri érseknek e napokban küldte meg az apostoli szentszék az érseki palliumot azzal, hogy azt az előirt szertartás szerint egyik szuffraganeus püspöke adja föl neki. Az érsek Párvy Sándor szepesi püspököt kérte föl a átadásra, ami már meg is történt Szepeshelyen.

— **Uj doktor.** Ifj. Csávás Lajos ügyvédjelöltet, tegnap avatták jogtudományi doktorrá a kolozsvári tudomány egyetemen. Gratulálunk.

— **Vármegyei közgyűlés.** Szolnok-megye törvényhatósági bizottsága pénteken tartotta IV. évnegyedes gyűlését. A gyűlés megnyitása után elnöklő főispán elparentálta báró Fechtig Imre törv. biz. tagot, majd a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte Zrumetzky Béla, Kiss Ernő, Cs. Tóth Imre és Busa Ákos törv. biz. tagokat. A tárgyalás folytán a közgyűlés tudomásul vette az alispán évnegyedes jelentését és a számonkérésre felkérte jegyzőkönyvet. A belügy-miniszter nem hagyta jóvá a korcsmák vasár-napi munkaszünetéről hozott határozatot. Tudomásul vették. Az árvaszéki nyilvántartói állás irodatiszti állásra átszervezését elfogadták. A szolnoki cukorgyár tulajdonát képező, Tószeg község határához tartozó ingatlanok Szolnokhoz csatolásához szükséges lépések megtételét elhatározták. A Homok pusztán létesítendő gyermekórához javára két ágyas alapítványt tesz a megye.

Következett Kiss Ernő indítványa, mely indítványozza:

Mondja ki a közgyűlés, hogy tekintettel a mai vészes külpolitikai helyzetre, mely Ausztria-Magyarországot a háboru veszélyével fenyegeti s tekintettel arra, hogy dicsőségesen uralkodó agg királyunk békés érzülete hazánk érdekében a veszélyt mindeztideig szerencsésen elhárította, ha azonban mindezen dacára, ugy kelet, mint nyugatról fenyegető ellenségek a haza megvédése érdekében harcra kényszeríték a monarchiát — az esetben hű Magyar-jait a haza és trón védelmében harcra készen fogja találni. Ezért uralkodó kegyes királyunkat a vármegye közönsége oda adó hűségéről biztosítja — és ezen érzelmek kifejezését tolmácsoló feliratot intéz. Öfelségéhez.

Az indítványt a törvényhatósági bizottság egyhangú és nagy lelkesedéssel elfogadta, dr. Kiss Ernő indokoló beszédét óriási éljenzés és taps kísérte.

— **Baj a zsidótemplomnál.** Az elmúlt napokban az új zsidótemplom megnyezetének első részéről a cifrázat leszakadt. Komor Arnold állanfépítészeti főnök szerdán megvizsgálta a templomot, azonban semmi veszélyt nem talált és így a templom bezárását sem rendelte el.

— **Az ünnepek korlátozása és az iskolák.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium a napokban rendeletet fog kibocsátani a „motu proprio” című pápai bullában, említett ünnepnapoknak az iskolában való megtartása iránt. A közoktatásügyi miniszterium e tekintetben ugyanarra az álláspontra helyezkedik, mint az igazságügyminiszternek e tekintetben legutóbb kiadott rendelete, mely szerint a tényleges állapot egyelőre fennmarad és ilyképen az előadások az említett napokon az összes iskolákban továbbra is szünetelni fognak.

— **Kinevezés.** A magy. kir. kereskedelemügyi miniszter Fazekas Margitot, Fazekas László volt főbíró leányát Vecsésre (Pest megye) postamesternővé kinevezte.

— **Tilos a kivándorlás.** Vármegyénk alispáni hivatalához is megérkezett az a szigorú miniszteri rendelet, mely szerint tilos a kivándorlás mindazoknak, akik ötven évnél fiatalabbak, tehát akiket a hadkötelezettség terhel. A miniszteri rendelet szerint a hatóságnak nem szabad külföldre szülő utlevelet kiadni azok részére, akik még kötelesek katonai szolgálatot teljesíteni.

— **Munkásház átvétel.** F. hó 18-án szerdán volt a kunszentmártoni munkásházak végleges átvétele. Ebből az alkalomból ide érkezett dr. Nagy Ottó járási főszolgabíró, Komor Arnold államépítészeti főnök, kik az előjárósággal és dr. Sváby Lajos törvényhatósági bizottsági taggal megnézték minden munkásházat és minthogy semmiféle kifogásuk nem volt, azokat át is vették.

— **Szobrok Szentesen.** Szentés városát legközelebb két szobor fogja díszíteni. Egyik a Kossuthé, másik pedig a Horváth Mihályé. A szobor-bizottságok az elmúlt héten ülést tartottak és négy fővárosi szobrászt felkértek, hogy a szobor pályázaton vegyenek részt. Első díj a megbízás, a többi díj pedig 1000—1000 korona.

— **Sárosak a járdák.** Sárosak, borzasztóan sárosak a járdák. Az ember alig tud menni, attól fél, hogy minden pillanatban leragad. És mi ennek az oka? Az, hogy senki sem tisztítja azokat. A községi járdák talán még sárosabbak, meg rosszabbak, a magánjárdáknál. Kunszentmárton olyan, mint egy sártenger és ha egy pár nap múlva nem lesz keményebb az idő, ki sem bírunk menni az utcára a sár miatt. Szigorú intézkedést kérünk az előjáróság részéről, mert ez az állapot igazán tűrhetetlen.

— **Kérelem a kis Jézuskához.** Egy bizonyára jó magaviseletű, szót fogadó kis fiu irt egy levelezőlapot a kis Jézuskának s azt a levélgyűjtő szekrénybe bedobta. Ennek a kis fiúnak azt üzeni a postamester bácsi, hogy egy másik levelező lapon írja meg a kis Jézuskának a nevét is, mert csak úgy tudja majd kézbesíteni neki a postamester bácsi, ha a kis kis Jézuska meghallgatja a kérését s elküldi azt, amit kér tőle.

— **Az iparos ifjak** műkedvelő előadása újév napján lesz a Körös szállóban. A „Kintornás család” kerül színre. Az előadás után tánc lesz.

— **Ünnepi előadások a moziban.** A moziban érdekes előadás lesz ma este. A karácsonyi ünnep mindkét napján, szerdán és csütörtökön szintén lesznek előadások más-más kitűnő jó műsorral.

— **Agyonütött tartalékos katona.** Kanyó Antal csépai mészáros, Kanyó Imre csépai lakos fiát is behívták e hó első napjaiban kivételes katonai szolgálatra Szolnokra. A múlt héten egy jászapáti tartalékoskal szótába elegyedett Kanyó, aki valami csekélységért fegyverrel úgy megütötte Kanyót, hogy az azonnal szörnyethalt. Az ütés oly nagy volt, hogy a fegyver kettétört. Kanyót nagy részvét mellett temették el Szolnokon.

— **Gondnoksági gyűlés.** A kunszentmártoni állami elemi népiskolák gondnoksága e hó 18-án tartotta rendes havi s ez évben utolsó gyűlését, amelyen be lett jelentve, hogy Bíró Géza helybeli és Torkos Kálmán benei tanítókat a közoktatásügyi miniszter kölcsönösen áthelyezte. — Nagy gondot okoz a gondnokságnak a szabadságtéri iskola I. vegyes és II. fiuosztályában a rom. kath. hittan tanításának ellátása, mert Bablenáné Péntek Szeréna nem láthatja el, a központi iskola tanteroi nem vállalhatják, a káplánoknak pedig nem jut fizikai idejük nevezett iskolában a hittan tanításához. Így nem is tudott a gondnokság más határozatot hozni, minthogy az áthelyezett Torkos Kálmánt kéri fel a hittan tanítás ellátására s ezt annál inkább is teheti, mert saját növendékeit oktathatja. — A gondnokság ezután az ovodai szünet mikori kiadása felett akként határozott, hogy mint eddig, ezután is a téli szünet mellett foglalt állást. — Kérdés merült fel az érpartai iskolában nov. 1-től április 1-ig a félénapos tanítás behozatala végett. A gondnokság úgy határozott ebben a kényes kérdésben, hogy miután azon iskolába járó gyermekek szülei tudnának leghelyesebb véleményt adni ezen ügy eldöntésére, ők a leghivatottabbak a fölött határozni, hogy gyermekeik délelőtt és délután vagy pedig csak délelőtt járjanak iskolába. A gondnokság ezen iskolába járó gyermekek szüleit folyó hó 22-én délután 2 óra meghívja értekezletre az érpartai iskolába, ahova kiküldi Dósa József gond. elnököt, Schöber Alajos és Nagy Karoly igazgatókat s a szülők véleményezése alapján fogja eldönteni a kérdést. Ezen értekezletre ez uton is felkértek a szülők, hogy nevezett napon minél többen jelenjenek meg az értekezleten. Több kisebb ügy elintézése után a gyűlés véget ért.

— **Félelem a háboru miatt.** A legtöbb vidéken nagyon félnek a bekövetkező szerb, esetleg orosz háborútól. Ez a félelem oly nagy, hogy az emberek megröhanják a takarékpénztárakat s betéteiket kivesszik, mert attól tartanak, hogy háboru esetén a pénzüik elvesz. A belügyminiszter a napokban körrendeletet bocsajtott ki valamennyi törvényhatóság-hoz, melyben felhívja azokat, hassanak oda, hogy a háborus félelem eloszolják s megszüntessék a népnek azon ijedelme, hogy a takarékpénztárakban levő pénzek elvesznének. Az állam tiszteli a magántulajdon szentségét, így tehát tartani sem kell attól, hogy a kormány lefoglalja a magánosok pénzeit. A mai nagy drágaságban tehát mindenki okosan teszi, ha pénzét benn hagyja a takarékpénztárakban, hol most a rendesen nagyobb kamatot kap s pénze biztos helyen van.

— **Hány percent haszon várható a műtrágyák után?** Egy rendkívül érdekes és hasznos könyv kerül ki legközelebb a sajtó alól: Matiaszkovszky Tadé közgazdasági írótól „A szuperfoszfát közgazdasági jelentősége Magyarországon” cím alatt. Ebben a könyvben az országos növénytermelési kísérleti állomás kísérletei s más jelentékenyebb kísérletek alapján ki van mutatva, hogy melyik növénynek milyen hasznót lehet elérni a szuperfoszfát alkalmazásával, úgy a mint itt következik: búzánál 122 %, rozsnál 113 %, zabos búkkönyvénél és utána vetett rozsnál 104 %, árpánál 50 %, cukorrépa és utána vetett árpánál 186 %, takarmányrépánál és utána vetett árpánál 206 %, zabnál 78 %, burgonyánál agyagtalajon 56 %, burgonyánál homoktalajon 76 %, cukorrépánál 87 %, takarmányrépánál 150 %, lucernánál 397 %, baltacim szénánál 554 %, lóherénél 89—260 %, homoki dohánynál 350 %, televény földön termelt dohánynál 327 %, réti szénánál 113 %, hegyi szőlőnél 300 %, homoki szőlőnél 385 %. Rendkívül érdekes számok ezek, a melyek kell hogy minden gazdát a műtrágyák használatára serkentessenek.

— **A város, mint gazdasszony.** Szentés város — mint ilyen — gazdasszonykodással is foglalkozik. A csordajáráson pulykákat is költet és neveltet, felibe, harmadába olykor-olykor mindibe. Az idei pulykaszezon 19 korona 40 fillér hasznót hozott a városnak. Ez is valami.

— **Egy kis tévedés Kunmadarasson.** A múlt héten Katona Imre kiskunfélegyházi lókereskedő lovakat ment vásárolni Madarásra. Már vett is pár darab lovat, mikor nagy meglepetésére az előjáróság betiltotta a lóvételt, mert a vármegyéről táviratilag rendelet érkezett Kunmadaras előjáróságához, hogy lovakat a határon kiszállítani nem szabad. Igen, csak a rendelet nem a madarasi határra, hanem az országhatárra vonatkozott, amiről táviratváltással győződött meg Kunmadaras előjárósága a vármegyén. Amíg az meg nem történt, az ismert lókereskedő majdnem letartóztatva volt.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1912 december 14-től december 21-ig **születtek:** Kocsis János, Balla József, Balla János, Szabó András, Nagy Erzsébet, Szirom Borbála, Gál Imre, Vereb Mária, Hegedüs László Ferenc, Dósa Gizella Julianna. — **Házasságot kötöttek:** Jusztin Pál és Farkas Franciska, Kovács János és Varga Zsuzsanna. — **Elhaltak:** Szécsi Erzsébet 20 hónapos, Balla Mária 26 napos, Gyulai Tamásné M. Kis Julianna 55 éves, Berta Mihály 68 éves.

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Régen biztatnak már a rokonok és ismerősök és én régen hegyezem is a tollamat, hogy a téli tanítás kezdéséről egy pár szót írjak a Kunszentmártoni Ujságba. Tessék elhinni, hogy önzetlenségéből teszem ezt: nekem nincs gyermekem, öreg vagyok már, ki is van zárva, hogy legyen, de felebarátaim érdekében még is tollat ragadok és egy pár sorban elmondom érveimet a téli tanításnak 8 órákor való megkezdése ellen.

Az emberek mindig alkalmazkodnak az éghajlati viszonyokhoz. Télen melegebb ruhát öltenek, mint nyáron. Ha esik az eső, felnyitjuk az ernyőt, ha sötét van, kigyuladnak a lámpák. Nyáron korábban kelünk, télen, mert nyáron három órákor már virrad, télen pedig még hét órákor is sötét van.

A természeti viszonyokhoz egyedül az iskola nem alkalmazkodik. Ott télen és nyáron reggel 8 órákor kezdődik a tanítás. A középiskolában ez megjárja, oda 10 éven felüli gyermekek járnak. Ez ellen nem is emelek kifogást. De az elemi iskolában nincs rendjén télen a tanításnak 8 órákor való megkezdése, hiszen oda 6 éves gyermekek is járnak.

Télen az élet későbbben kezdődik, hét óra előtt embert az utcán alig látni. A gyermekek is későbbben kel, nagy sietve felöltözik és a sötétben küldik az iskolába, nehogy elkéssék. Ha szép idő van, akkor nincs is baj. De gondoljunk a nedves, ködös, sáros telekre, — mint a mostani is — milyen nagy aggodalommal bocsájtja el a szülő gyermekét az iskolába, száz és száz baj történhet vele az uton.

A tanügyi emberek a mai napig nem gondoltak a „kis emberekre”, akik pedig Magyarország leendő oszlopai. Milyen egyszerű volna pedig elrendelni, hogy a tanítás télen 9 órákor kezdődjék, nem kerülne ez sem nagy munkába, sem pedig pénzbe. Mindig azt halljuk, hogy nagy a gyermekhalandóság. Egyik rendelet a másikat éri, hogy ezen segítsen. Mind hiába. A gyermek egészségére kell vigyázni. És ez a bökkenő, hogy a korifeusok, a nagy tanfériak ezt nem tudják belátni, vagy nem akarják. A kis gyermek a téli hideg időben megfázik, az órák bizonytalan járása miatta néha kénytelen sokáig az iskola zárt kapuja előtt ácsotogni. És mi ennek a következménye? Kanyaró, vörheny, difteritisz és sok más gyermek betegség. Az iskolákat bezárják, néha hónapokig nincs tanítás.

Csodálatos, hogy ezen betegségek mindig a téli hónapokban jönnek elő és az iskolás gyermekeket tizedeli. Azonban senkinek sem jutott eszébe, hogy a gyermekek tanítási rendjén változtatást eszközöljön ki, holott itt van minden bajnak, betegségnek a forrása.

En határozottan merem állítani, hogy a gyermek betegségek előidézője a ros tanítási idő beosztás. Ha reggel későn kel fel a gyermek, siet az iskolába, reggelizni nem mer, mert fél, hogy elkéssik. Délben az ebédet kutyafuttában eszi meg, siet az iskolába, mert fél, hogy

elkészik. A tanrend nincs tekintettel az egyes emberek életrendjére, nem bánja, ha az egyik család egy órákor, a másik pedig kettőkor ebédel. A gyermek rendszeren üres hassal ül az iskolába, utközben pedig megfázott, — és így kész a betegség.

Nem mondom én azt, hogy a 9 órai tanítási idő megkezdésével, illetve behozatalával, megsszűnnek a gyermek betegségek. Ezt merészség volna állítanom, de viszont azt már határozottan merem mondani, hogy a téli időben nagyon jótékony áldás volna a gyermekekre, ha sötétben, ködben nem kellene az iskolába menni hét óra után, hanem mikor már teljesen felvirrad, eloszlik a köd és melegebb a levegő.

Az iskolai gondnokság van hivatva ezen a bajon segíteni. Üdvös, hasznos dolgot cselekedne, ha kimondaná, hogy a téli hónapokban a tanítás reggel 9 órákor kezdődik. Hogy áldanak a szülők a gondnokságot, ha talpra állna és tenne valamit a szülők és gyermekek érdekében.

Javaslatomat ajánlom az iskolai gondnokság figyelmébe és tekintve azt, hogy a gondnokságba csupa ember és gyermekbarát ül, szinte bizonyosra veszem javaslatom elfogadását.

Egy előfizető.

Előfizetőnk sorait mindenben aláírjuk, mi hajlandók vagyunk a legszélesebb agitációt megindítani, hogy télen az elemiben a tanítás 8 óra helyett, 9 órákor kezdődjék. Lapunk legközelebbi számában visszatérünk előfizetőnk cikkére és megteesszük rá észrevételeinket.

A szerk.

Szabó Lajosnak

az öcsödi határban lévő 56 kis hold első osztályu földje — 20 hold here is van benne — eladó. Venni szándékozik a Baghy-tanyán (Gyalu-pusztá) értekezhetnek a tulajdonossal.

Művészi kivitelű

fényképek,

fényképnagyítások és festmények legjutányosabb árban készülnek

Hegedüs V. Utódánál Szentesen,

Horváth Mihály-utca 1. szám, az új lutheránus templom átellenében.

Meghívásra bárhová kiutazunk.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden darabján rajta van a **Réthy név.** 1 doboz ára 60 fill. Nagy doboz 1 kor. Mindenütt kapható. Csak Réthy-félét fogadjunk el.

Minden idényre

Nagy választék

férfi, fiu és gyermekruhákban, női és leány kabátokban.

Dus választék fehérneműek, cipők és kalapokban, továbbá keztyűk, szőrmeárúk és egyéb divatcikkokban

Nagy karácsonyi játékkiallítás.

HERZ SÁNDOR divatáru üzletében
Kunszentmárton, Piactér.

Hufler és Kalech

nap- és esernyőgyár

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9. szám. Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű **nap- és esernyőkben.** Nagy választék valódi **francia fűzőkben.** Nagy raktár **szőrmeárúkban.** Javítások és áthuzatok a legolcsóbb árak mellett elfogadtatnak. Mindenféle átalakítások elfogadtatnak. Rendelések posta útján eszközöltetnek.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel hozom tudomására a nagyérdemű közönségnek, hogy

cipész-üzletemet,

mely hosszú ideig az Ipartestület bérházában volt elhelyezve, folyó év szeptember hó 1-től

Bethlen-utca 1108. sz. alá

(saját ház) Zsárta Mihály szomszédságában helyeztem át. — Minden szakmában vágó munkákat, úgy mint eddig, ezután is kifogástalan kivitelben és jutányos árban álltok elő. Személyes, vagy levélbeli megbízásokra bárkinek is készséggel rendelkezésre állok. — **Raktárban nagy választék férfi, női és gyermek cipőkben.** Javításokat mérsékelt ár mellett vállalok.

Köszönöm a nagyközönség eddigi szives pártfogását s kérem azt jövőben is.

Tisztelettel

GAÁL ISTVÁN, cipész.

Ujdonság a Lecithin cognak

tápláló ereje folytán elsődrendű erősítő gyógycognac.

A Lecithin Cognac testileg visszamaradt egyéneknek, úgy gyermekeknek, mint felnőtteknek, de kivált lábadozóknak lévő gyengédkedőknél esodálatos hatással bír, mert a hanyatló erő rövid használat után tökéletesen helyre áll, miert is az orvosok nagyon ajánlják.

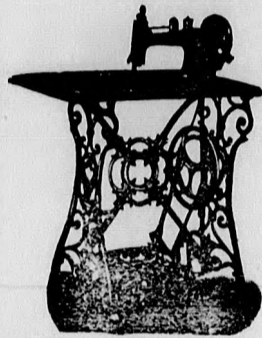
Kizárólagos egyedüli elárúsító hely Kunszentmártonban:

Tóth Károly

fűszer- és csemege üzletében.

Kényelmes havi vagy heti

részletfizetésre

varrógépek,

kerékpárok

és

gramfonok

Olcsó árak. Dús választékban

órák, ékszerek,

látszerárúk és

tajtékipák

DÉVAI JENŐ

órák, ékszerész, varrógép és kerékpár nagy raktárában

Kunszentmárton, piactér.

Jó forgalmu
italmérési üzlet

házzal együtt örökáron eladó vagy itésnek kiadó. — Cim a kiadóhivatalban megtudható.

Karácsonyfák,

Ragyogó és csillogó

karácsonyfa

diszek,

salon-cukorkák

nagy választékban

Molnár János

fűszer- és csemegekereskedésében

kaphatók.

Kiadó vagy eladó ház

Fazekas Lászlónénak Deák Ferenc-utcai (a zsidó-templom melletti HÁZA) haszonbérbe kiadó vagy eladó. Értekezhetni a helyszínen.

Mosó- és vasaló-intézet megnyitás.

Van szerencsém Kunszentmártou és vidéke m. t. közönségének b. tudomására adni, hogy helyben, a *Csillag-utca 1094 sz. alatt, Telek Piroska vendéglőjének szomszédjában* a mai kornak megfelelő

mosó és vasalóintézetet

nyitottam.

Amidőn ezt azzal hozom tudomásra, hogy mindenféle fehérneműket, ingeket, gallérokat stb. a legszebben vasalok és fényezek, továbbá elvállalom függönyöknek, mindenféle férfi és női szövetrohákknak mosását, vasalását és tisztítását, kérem, hogy b. pártfogosukkal kitüntetni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

KISS MARISKA.

Az Ipartestület házában

egy üzlethelyiség

azonnal haszonbérbe kiadó és január 1-én elfoglalható.

6 darab 3—4 hetes vágni való **malac** a karácsonyi és újévi ünnepekre eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Egy jókarban levő
cséplőgép eladó

Venni szándékozók forduljanak Gyalay Simon kőművesmesterhez.

Jó családból való fiú
tanoncnak

felvétetik SCHIFFER JAKAB FIAI rőfös és rövidáru-üzletébe.

Borokat

minden mennyiségben a legmagasabb áron vásárol

Kómár István

Szelevény (Halesz-szőlő.)

A már világhírű Kolozsvári (Heinrich)

Szent László fertőtlenítő

**Pipere-
szappan**

kincset ér a háznál. Biztosan megóv minden ragályos betegségtől és a mellett remek illatával kiváló bőrfinomító anyaga folytán elsősorú kozmetikai cikk.

Kapható mindenütt. Ára 70 fillér.

Milliók használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyájkásodás és számarköhögés ellen a

KAISER-féle

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

6100 köszönő- és hálalevél magánosoktól és orvosoktól.

A legkülönlegesebb, legizletesebb bonbonok.

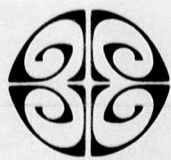
Csomagonként 20 és 40 fillér.

Dobozonként 60 fillérért kapható:

Lukács Andor

gyógyszertárában, p actér.

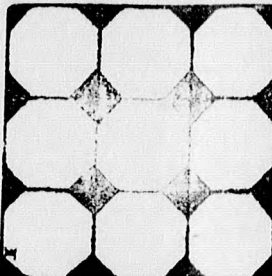
WOLF DEZSŐ
KÖNYVNYOMDÁJA
KUNSZENTMÁRTON.

Mindennemü könyvnyomdai munkát modern kivitelben a legolcsóbban készit a legrövidebb idő alatt.

Magyar és német szabásu
kész férfiruhák
legujabb divatu
női kabátok,
valamint
gyermek-ruhák
legolcsóbban beszerezhetők
Markovits Armin
szabó-üzletében
Kunszentmárton, Piac-tér.

Géperőre
berendezett
cementlap
készítő telep

Kunszentmártonban.

Cementlapokat,
melyek külső- és belső-kövezésekre igen alkalmasak, **géperőre berendezett**
cementlap készítő telepemen
a legdiszesebben mintázott és sima formában állítom elő többféle színezéssel.
Mintákat mindenki saját ízlése szerint választhat.
Az árak a lehető legolcsóbbak.
Cement eladás nagyban és kicsinyben olcsó és jó kiszolgálás mellett.
ifj. Tomonyiczka József
építési vállalkozó és cementlap készítő
Kunszentmárton, Szapáry-u. 868—869. sz.

Mindennap állandóan kapható a
Szarvasi Pletenik-féle virsli
Egy pár nagy főve 24 fill. Egy pár kicsi főve, tormával és kenyérrrel, 20 fill.
Szafaládé 10 fillér.
Szalonna, disznósajt, kolbász és pácolt halak állandóan raktáron a legfrissebb állapotban.
Rum, cognak, likőr.
Gyomorhaj, sápadtság és gyermekágyban levőknek erősítőszernek melegen ajánlom
Lecithin-gyógycognakot
tüdőbetegeknek
Emmocvelle ásványvizet.
Mézédes
Almería ringlót-szőlő
és mindenféle friss fűszerárak
a legolcsóbban kaphatók
Tóth Károlynál
Kunszentmártonban.

Női kalap divatterem megnyitás.
Tisztelettel tudatom Kunszentmárton és környéke n. é. hölgyközönségével, hogy helyben, a zsidó templom mellett, **Deák Ferenc-utca 1235. szám** alatt egy a mai kor igényeinek megfelelő
női kalap divattermet nyitottam.
Raktáron tartom a **legujabb divatu női kalapokat** és mindenféle hozzávalókat. Javításokat és átalakításokat gyorsan, pontosan és a legizlésesebben eszközölk. — Kérem a m. t. hölgyközönséget, hogy szükségletük esetén megtisztelő bizalmukkal kitüntetni sziveskedjenek.
Kiváló tisztelettel **Silberstein T.**, divatárusnő.

Első minőségű **falitéglát**
és
fedélcserepet
napi áron szállit bármily mennyiségben
Kunszentmártoni Községi Téglagyár.
Ferenczy József.

Géperőre berendezett asztalos-műhely
Kunszentmártonban.
Van szerencsém Kunszentmárton és környéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy **Bethlen-utca 1136. számú házamban levő**
ASZTALOS-MŰHELYEMET géperőre rendeztem be.
Abban a helyzetben vagyok, hogy famegmunkáló géppel, melyet kilenc lóerejű motor hajt, a legnagyobb munkákat is a legrövidebb idő alatt a legpontosabban végezhetem.
A legjutányosabban készítek
mindennemű épület- és butormunkákat.
Kész butor mindenkor kapható.
Tisztelettel kérem a nagy közönséget, hogy ezen vállalatomban b. megrendeléseikkel támogatni sziveskedjenek.
Tisztelettel
PÁSZTI ALBERT
épület és butorasztalos.

Magyar gazdasági gépraktár, Szentes Rákóczi-tér 14. szám.
Értesitem a t. gazdaközönséget, hogy a legujabb gyártmányu
benzinmotorok és cséplők, kaszáló és aratógépek, ugyszintén
páncélekék, boronák, szecs kavágók, járgányok s továbbá ezek alkatrészei
Műszaki áruk, ugymint: mázsák, furógépek, olajkannák, kulcsok, reszelők, kalapácsok, minden fajta géphez való zsirzók szijak, manometerek, vízvezeték csapok és ehez való kellékek és mindennemű olajok, zsírok, zsákok, kötelek, ponyvák nagy választékban.
Fiók-raktár Kunszentmártonban BALLA N. PÉTER urnál
Mátyás király-utca 1264. szám alatt.
A n. é. közönség szives pártfogását kéri **Pusztai Ferenc** magyar gazdasági gépraktára Szentesen.